

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0 2244 2065

เรื่อง ห้องสมุดรัฐสภาไทย
ผู้เรียบเรียง นางสาววิลาสิณี ฉายรัตน์ตระกูล วิทยากรชำนาญการ
กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
ออกอากาศ พฤษภาคม พ.ศ. 2562

ห้องสมุดรัฐสภาไทยเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และมีหน้าที่ให้บริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภา บุคลากรในวงงานรัฐสภา รวมถึงให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป บริการของห้องสมุด ได้แก่ บริการแนะนำการใช้ห้องสมุดและการใช้ฐานข้อมูลทางกฎหมาย บริการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูล บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศ บริการรวบรวมเอกสารเผยแพร่ที่สำคัญของหน่วยงานราชการอื่น บริการจัดทำเอกสารเผยแพร่ บริการสารสนเทศศาสตร์ และบริการข่าวเด่นประเด็นร้อน

ความเป็นมาของห้องสมุดรัฐสภาไทยเริ่มจาก ปี 2476 ซึ่งมีการก่อตั้งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และปรากฏ “แผนกบรรณารักษ์” เป็นหน่วยงานในสังกัด “กองบรรณารักษ์และกรรมธิการ” ทำหน้าที่ให้บริการเอกสารต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติให้แก่สมาชิกรัฐสภา โดยในปี 2485 มีการเปลี่ยนชื่อเป็น “แผนกห้องสมุด” หน่วยงานในสังกัด “กองกรรมธิการ” และเมื่อปี 2503 ได้เปลี่ยนหน่วยงานต้นสังกัดเป็น “กองกลาง” ต่อมา ปี 2517 มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2517 ซึ่งปรากฏ “ห้องสมุดรัฐสภา” มีฐานะเทียบเท่า “งาน” ในสังกัด “ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า” จนกระทั่งเมื่อถึงปี 2535 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) กำหนดให้แบ่งหน่วยงานของรัฐสภาออกเป็น 2 กรม คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร “ห้องสมุดรัฐสภา” เปลี่ยนเป็น “ฝ่ายห้องสมุด” อยู่ในสังกัด “หอสมุดรัฐสภา” ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเมื่อมีประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 จึงมีการเปลี่ยนชื่อ “ฝ่ายห้องสมุด” เป็น “ฝ่ายพัฒนาสารสนเทศ” โดยแบ่งงานภายในฝ่ายออกเป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และกลุ่มงานดัชนีและฐานข้อมูล และในปีเดียวกัน ได้มีประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2541 ได้มีการเปลี่ยนชื่อ “ฝ่ายสารสนเทศ” เป็น “ส่วนพัฒนาสารสนเทศ” แต่อำนาจหน้าที่ การแบ่งกลุ่มงานภายใน และสังกัดที่ขึ้นตรงไม่มีการเปลี่ยนแปลง ต่อมา จึงมีการแบ่งส่วนราชการภายในใหม่ โดย “ส่วนพัฒนาสารสนเทศ” แยกเป็น “กลุ่มงานห้องสมุด” และ “กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ” ตามประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2545 ซึ่งห้องสมุดรัฐสภาไทยอยู่ภายใต้การดูแลของสองกลุ่มงานข้างต้น สังกัด “สำนักวิชาการ” ตั้งแต่ปี 2545 มาจนถึงปัจจุบัน

ส่วนสถานที่ให้บริการด้านห้องสมุดของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเริ่มจากพระที่นั่งอนันตสมาคม เมื่อปี 2476 จนถึงปี 2517 จึงย้ายมาอยู่ที่อาคารรัฐสภา ถนนอุทองใน จนถึงปี 2561 ห้องสมุดรัฐสภามาเปิดให้บริการอยู่ ณ อาคารสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ซึ่งต่อไปจะได้เปิดให้บริการเต็มรูปแบบ ณ อาคารรัฐสภา ถนนเกียกกาย

บรรณานุกรม

- สุนิดา บุญญานนท์. (2553). การพัฒนาห้องสมุดรัฐสภาไทยโดยการศึกษาเปรียบเทียบการให้บริการของห้องสมุดรัฐสภาไทยกับห้องสมุดรัฐสภาอินเดีย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักวิชาการ, กลุ่มงานห้องสมุด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักวิชาการ, กลุ่มงานห้องสมุด. (2554). ห้องสมุดรัฐสภา [แผ่นพับ]. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- หอสมุดรัฐสภาไทย. (2562). **หอสมุดรัฐสภาไทย**. สืบค้น 5 พฤษภาคม 2562 จาก <https://library/parliament.go.th>